

Poradnik przedstawia zagadnienia związane z hałasem z perspektywy ochrony środowiska i obowiązujących przepisów prawa, w tym kompetencji organów administracji publicznej. Nie obejmuje on oceny skutków zdrowotnych hałasu ani porad zdrowotnych.

Czego dowiesz się z poradnika?

- **Co to jest hałas i jakie mogą być jego źródła**
- **Na czym polega ochrona przed hałasem i jakie są dopuszczalne normy hałasu**
- **Do kogo należy złożyć wniosek o przekroczeniu dopuszczalnego poziomu hałasu**
- **Poznasz akty prawne regulujące kwestie związane z hałasem**

Co rozumiemy przez pojęcie hałasu?

Hałas w środowisku oznacza niepożądane lub szkodliwe dźwięki wywołane działalnością człowieka na wolnym powietrzu. Obejmuje on w szczególności hałas pochodzący ze środków transportu, w tym ruchu drogowego, kolejowego i lotniczego, a także hałas związany z działalnością przemysłową.

Uciążliwość i szkodliwość hałasu są uzależnione zarówno od jego parametrów fizycznych, jak i od cech indywidualnych człowieka.

Hałas to dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz. Jednostką stosowaną w akustyce do pomiaru hałasu jest decybel (dB).

Co to jest emisja hałasu?

Wprowadzanie hałasu bezpośrednio lub pośrednio do środowiska w wyniku działalności człowieka nazywane jest emisją hałasu do środowiska. Rozróżnienie źródeł hałasu ma znaczenie dla ustalenia właściwego organu ochrony środowiska oraz trybu postępowania administracyjnego.

Jakie są główne źródła emisji do środowiska?

- **zakład** - jedna lub kilka instalacji wraz z terenem oraz znajdującymi się na nim urządzeniami. Pod pojęciem urządzenia rozumie się niestacjonarne urządzenie techniczne, w tym środki transportu,
- **drogi, linie tramwajowe, linie kolejowe, lotniska, porty,**
- **instalacje lub urządzenia nagłaśniające.**

Na czym polega ochrona przed hałasem?

Na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego *lub co najmniej na tym poziomie*,
- zmniejszanie poziomu hałasu *co najmniej* do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Jakie wskaźniki wykorzystuje się do oceny poziomu hałasu w środowisku?

Wskaźniki hałasu są to parametry hałasu określone poziomem dźwięku A wyrażonym w decybelach (dB). Wyróżniamy:

➤ Wskaźniki długookresowe

Wskaźniki hałasu mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności **do sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem**:

L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), **określa ogólną dokuczliwość hałasu**.

L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A, wyrażony w decybelach (dB), w ciągu wszystkich pór nocy (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych), **wskaźnik ten służy do określenia zaburzenia snu**.

➤ Wskaźniki krótkookresowe

Wskaźniki hałasu mające zastosowanie **do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska** w odniesieniu do jednej doby:

$L_{Aeq D}$ – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰),

$L_{Aeq N}$ – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Jakie są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku?

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw klimatu wydaje rozporządzenie **w porozumieniu**

z ministrem właściwym do spraw zdrowia, który odpowiada za ocenę wpływu hałasu na zdrowie ludzi.

Oznacza to, że dopuszczalne poziomy hałasu są ustalane w oparciu o wiedzę medyczną i ocenę skutków zdrowotnych narażenia na hałas, z uwzględnieniem przepisów prawa Unii Europejskiej dotyczących oceny i zarządzania hałasem w środowisku.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku są zróżnicowane w zależności od:

- sposobu zagospodarowania terenów chronionych akustycznie,
- rodzaju obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu i okresu, do których odnoszą się poziomy hałasu, jako czas odniesienia,
- stosowanych wskaźników hałasu ($L_{Aeq,D}$ i $L_{Aeq,N}$ oraz L_{DWN} i L_N).

Zostały one określone w [załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dn.14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczanych poziomów hałasu w środowisku](#).

Wnioski o interwencję - kogo powiadomić o przekroczeniu dopuszczalnych norm hałasu?

Jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie zanieczyszczenia środowiska, **każdy może zgłosić wniosek o interwencję** - najlepiej niezwłocznie po zauważeniu lub stwierdzeniu takiej sytuacji. Pamiętaj, **kierowanie wniosków do właściwych organów skraca czas rozpatrzenia** interwencji oraz podjęcia ustawowych działań!

W zależności od źródła emisji hałasu wniosek o interwencję musisz skierować do właściwego organu ochrony środowiska.

Uciążliwość akustyczna spowodowana eksploatacją drogi, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów

Zarządcy dróg, linii kolejowych, tramwajowych, lotnisk oraz portów odpowiadają za przestrzeganie wymagań ochrony środowiska związanych z ich eksploatacją.

Eksploatacja dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów **nie może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu (standardów jakości środowiska) poza terenem, do którego zarządzający tym obiektem ma tytuł prawny**. Jeżeli utworzono obszar ograniczonego użytkowania, eksploatacja nie może spowodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza tym obszarem.

Organ ochrony środowiska może, w uzasadnionych przypadkach, zobowiązać podmiot wywierający negatywny wpływ na środowisko do ograniczenia tego oddziaływania i powiązanych z nim zagrożeń.

Jeśli pojawią się okoliczności wskazujące, że dany obiekt infrastruktury transportowej może negatywnie oddziaływać na środowisko, organ ten może, w drodze decyzji,

zobowiązać podmiot prowadzący instalację do **przygotowania i przedstawienia przeglądu ekologicznego**.

Wnioski o interwencję w sprawie uciążliwości akustycznej powodowanej eksploatacją **drogi, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów**, należy kierować do właściwego organu ochrony środowiska:

- **Marszałek województwa** jest właściwy w sprawach:
  - przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko),
  - w zakresie drogi inne niż autostrady i drogi ekspresowe, usytuowane w miastach na prawach powiatu.
- **Regionalny dyrektor ochrony środowiska** jest właściwy w sprawach przedsięwzięć i zdarzeń na **terenach zamkniętych** ustalonych przez Ministra Obrony Narodowej.
- **Starosta** (także prezydent miasta na prawach powiatu) w sprawach pozostałych przedsięwzięć.

Uciążliwość akustyczna powodowana działalnością zakładu

W sprawie uciążliwości akustycznej **powodowanej działalnością zakładu**, wnioski o interwencję należy kierować do właściwego ze względu na miejsce prowadzonej działalności, organu ochrony środowiska:

- **Marszałek województwa** jest właściwy w sprawach **przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja**, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- **Regionalny dyrektor ochrony środowiska** jest właściwy w sprawach przedsięwzięć i zdarzeń **na terenach zamkniętych** ustalonych przez Ministra Obrony Narodowej.
- **Starosta** (także prezydent miasta na prawach powiatu) w sprawach pozostałych przedsięwzięć.

W przypadku, gdy organ ochrony środowiska stwierdzi na podstawie pomiarów własnych lub pomiarów podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, **są przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu**.

Za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu uważa się przekroczenie wskaźnika hałasu $L_{Aeq D}$ lub $L_{Aeq N}$

W przypadku, gdy zakład posiada **ostateczną decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu lub pozwolenie zintegrowane**, w których są określone dopuszczalne poziomy hałasu, organy **Inspekcji Ochrony Środowiska** posiadają kompetencje **do podjęcia działań kontrolnych w zakresie hałasu**. Wnioski o interwencję na uciążliwość akustyczną zakładu należy kierować do właściwego ze względu na miejsce prowadzonej działalności

- [Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska](#).

Uciążliwość akustyczna powodowana działalnością osoby fizycznej

Wnioski o interwencję w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska **przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami** należy kierować do właściwego ze względu na miejsce działania osoby fizycznej:

- **wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.**

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do:

- ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia;
- przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

Regulacja ta ma zastosowanie do osób fizycznych, które powodują hałas, przekraczający normy określone [w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku](#), działaniami niezwiązanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Uciążliwość akustyczna powodowana używaniem instalacji lub urządzeń nagłaśniających

Na terenach miejskich, zabudowanych oraz na obszarach przeznaczonych do odpoczynku i rekreacji **nie wolno używać głośników ani innych urządzeń nagłaśniających**. Wyjątkiem są **okazjonalne uroczystości**, wydarzenia **religijne, sportowe, handlowe, rozrywkowe** oraz inne **legalne zgromadzenia**. Zakaz nie dotyczy też sytuacji, gdy podawane są **ważne informacje lub komunikaty związane z bezpieczeństwem publicznym**.

Naruszenie zakazu używania instalacji lub urządzeń nagłaśniających należy zgłaszać, poprzez wniesienie wniosku o interwencję do:

- **wójta, burmistrza, prezydenta, starosty, wojewody, policji lub organu Inspekcji Ochrony Środowiska.**

Uciążliwość akustyczna powodowana imprezami masowymi

Wnioski o interwencję w sprawie uciążliwości akustycznej powodowanej imprezami masowymi należy kierować do właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Jak prawidłowo złożyć wniosek o interwencję?

Podaj, jaki jest cel wniosku o interwencję

Zasygnalizuj, że istnieje uzasadnione podejrzenie, że doszło do zanieczyszczenia środowiska.

Kto jest uprawniony, by wystąpić z takim wnioskiem?

Uprawniony jest każdy, kto stwierdził lub ma uzasadnione podejrzenie, że mogło dojść lub doszło do sytuacji skutkującej zanieczyszczeniem środowiska.

Co powinien zawierać wniosek?

- Miejsce i czas zdarzenia
- Krótki, jasny opis zdarzenia
- Należy wskazać potencjalnego sprawcę/ ów zdarzenia
- Twoje dane: imię nazwisko, adres do korespondencji

Czy muszę podawać swoje dane osobowe?

Tak! Bez tego Twój wniosek nie będzie mógł być rozpatrzony. (Bez podania swoich danych organ administracji publicznej nie ma możliwości poinformowania osoby występującej z wnioskiem o sposobie rozpatrzenia wniosku).

Niemniej, we wniosku możesz zawrzeć klauzulę o zachowaniu poufności Twoich danych. W przypadku jej zawarcia, Twoje dane nie będą dalej przekazywane.

Jakie są koszty wystąpienia z wnioskiem o interwencję?

Wystąpienie z wnioskiem jest darmowe.

W jakich warunkach twój wniosek może nie zostać rozpatrzony?

- Gdy nie zawrzesz swoich danych we wniosku.
- Gdy nie uzupełnisz braków formalnych wniosku na wezwanie organu.

Podstawy prawne:

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20010620627>

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20071200826>

Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20090620504>

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20081991227>

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190001839>

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19600300168>

[Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.](#)